

JONAVOS „LIETAVOS“ PAGRINDINĖS MOKYKLOS SMURTO PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

Jonavos „Lietavos“ pagrindinės mokyklos Smurto prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu „Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“ 2017 m. kovo 22 d. Nr. V- 190, Nacionalinės švietimo agentūros 2020 m. balandžio 10 d. rekomendacijomis „Smurto ir patyčių prevencija mokantis nuotoliniu būdu“.

1. Smurto prevencijos ir intervencijos vykdymo Jonavos „Lietavos“ pagrindinės mokyklos tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) paskirtis – padėti mokyklos bendruomenei užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškomis aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi tiek mokykloje, tiek organizuojant nuotolinį mokymą virtualioje erdvėje.

2. Smurto prevencijos ir intervencijos vykdymo Jonavos „Lietavos“ pagrindinės mokyklos tvarkos aprašas nustato smurto stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą individualiu klasės, mokyklos, šeimos lygmeniu mokykloje.

3. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

3.1. Mokykloje draudžiama bet kokia smurto forma, nukreipta:

3.1.1. mokinių prieš mokinius;

3.1.2. mokyklos darbuotojų prieš mokinius;

3.1.3. mokinių prieš mokyklos darbuotojus;

3.1.4. mokyklos darbuotojų prieš kitus mokyklos darbuotojus;

3.1.5. mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) prieš mokinius ir mokyklos darbuotojus.

3.2. Į smurtą būtina reaguoti nepriklausomai nuo jo turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos; Veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą amžiaus ir pareigų, bei nepriklausomai nuo patiriančių smurtą ar smurtaujančių amžiaus ir pareigų;

3.3. kiekvienas mokyklos administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas privalo mokėti tinkamai reaguoti smurto situacijoje, o pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą, privalo reaguoti ir jį stabdyti;

4. Visi mokyklos bendruomenės nariai turi būti supažindinti su mokyklos smurto prevencijos ir intervencijos vykdymo Tvarkos aprašu ir patvirtinti tai savo parašu.

5. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

5.1. Smurtas – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui.

5.2. Smurtas gali būti tiesioginis (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginis (skaudinant be tiesioginės agresijos):

5.2.1. Žodinis smurtas: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

5.2.2. Fizinis smurtas: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

5.2.3. Socialinis smurtas: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

5.2.4. Kibernetinis smurtas/ patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

5.3. Smurtą patiriantis vaikas – mokinys, prieš kurį naudojamas bet kokios rūšies smurtas.

5.4. Smurtautojas – mokinys ar suaugęs, smurtaujantis mokyklos aplinkoje, virtualioje erdvėje (taip pat ir organizuojant nuotolinį mokymą);

5.5. Smurtą patiriantis suaugęs – administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas mokyklos darbuotojas, prieš kurį smurtauja mokinys (-iai) ar mokyklos darbuotojas (-ai), tėvai (globėjai, rūpintojai).

5.6. Smurto stebėtojas – vaikas, matantis ar žinantis apie smurtą.

5.7. Smurto prevencija – veikla, skirta smurto rizikai mažinti, imantis mokyklos bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.

5.8. Smurto intervencija – visuma priemonių, taikomų visiems smurto dalyviams (patiriantiems, smurtaujantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus).

5.9. Smurto prevencijos ir intervencijos stebėseną – smurto situacijos mokykloje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II SKYRIUS SMURTO STEBĖSENA IR PREVENCIJA MOKYKLOJE

6. Smurto prevencija ir intervencija yra svarbi mokyklos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi mokyklos vadovas, Vaiko gerovės komisijos nariai, o jos vykdyme dalyvauja visi mokyklos bendruomenės nariai.

7. Mokyklos vadovas yra atsakingas už mokyklos Tvarkos aprašo parengimą ir įgyvendinimą, už stebėsenos rezultatais paremtą kasmetinio mokyklos smurto prevencijos priemonių plano parengimą, jo pristatymą mokyklos bendruomenei ir vykdymą.

8. Smurto prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja Vaiko gerovės komisijos pirmininkas, psichologas, socialinis pedagogas, kurie kasmet:

8.1. inicijuoja ir koordinuoja anoniminės vaikų apklausos vykdymą ir apibendrina jos rezultatus. Esant poreikiui inicijuoja kitas su smurto prevencija ir intervencija susijusias apklausas.

8.2. surenka apibendrintus duomenis iš klasių vadovų ar direktoriaus pavaduotojų ugdymui dėl mokykloje fiksuotų pranešimų apie smurtą ir atlieka jų analizę;

8.3. remiantis apklausos ir pranešimų apie smurtą analizės duomenimis, rengia smurto prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

8.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

8.5. teikia siūlymus mokyklos vadovui dėl smurto prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo mokykloje, mokyklos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo smurto prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

8.6. teikia siūlymus mokyklos vadovui dėl mokyklos Tvarkos aprašo tobulinimo;

8.7. atlieka kitus mokykloje Tvarkos apraše numatytus veiksmus.

9. Klasės vadovai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie smurtą, informuoja Vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klaseje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu.

III SKYRIUS SMURTO INTERVENCIJA MOKYKLOJE

10. Visais įtariamo ir realaus smurto atvejais kiekvienas mokyklos administracijos atstovas, mokytojas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas reaguodamas nedelsiant:

10.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus smurtą – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

10.2. primena mokiniui, kuris smurtauja, mokyklos nuostatas ir elgesio taisykles;

10.3. esant pagalbos mokinio sveikatai ir gyvybei reikalingumui, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus, globėjus, rūpintojus) ar mokyklos darbuotojus bei mokykloje dirbantį visuomenės sveikatos priežiūros specialistą) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

10.4. informuoja klasės vadovą, o jo nesant - VGK narį apie įtariamą ir/ar įvykusį smurtą, (jei turi) pateikia išsaugotus įrodymus.

10.5. visais atvejais klasės vadovas tiesiogiai informuoja Vaiko gerovės komisijos pirmininką, psichologą ar socialinį pedagogą apie įtariamą ir/ar įvykusį smurtą, kartu pateikia užpildytą pranešimo apie smurtą formą (1 priedas).

11. Klasės vadovas gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusį smurtą:

11.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai smurto atvejis;

11.2. organizuoja individualius pokalbius su smurto dalyviais, būtinai informuoja jų tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia mokinių tėvus dalyvauti pokalbiuose;

11.3. visais atvejais apie įtariamą ir/ar įvykusį smurtą informuoja socialinį pedagogą ar vieną iš vaiko gerovės komisijos narių, atsakingų už smurto prevencijos ir intervencijos vykdymą, perduoda užpildytą pranešimo apie smurtą formą;

11.4. užpildytą formą priėmęs asmuo užfiksuoja smurto atvejį Smurto registracijos žurnale (2 priedas) ; žurnalas laikomas VGK pirmininko kabinete.

12. Klasės vadovas nesiliaujant smurtui ar esant sudėtingesniai smurto atvejui kreipiasi į vaiko gerovės komisijos pirmininką ar vaiko gerovės komisijos narius, atsakingus už smurto prevencijos ir intervencijos vykdymą ir perduoda surinktus faktus apie netinkamą elgesį.

13. Smurtą ar patyčias patyrę mokiniai, taip pat smurto stebėtojai, privalo nedelsdami kreiptis į savo klasės vadovą. Klasės vadovui nesant, jie turi kreiptis į pagalbos specialistą, administracijos atstovą, į bet kurį kitą mokyklos mokytoją, kitą mokyklos darbuotoją.

14. Mokyklos vaiko gerovės komisija (ar vaiko gerovės komisijos nariai, atsakingi už smurto prevencijos ir intervencijos vykdymą) įvertinusi turimą informaciją:

14.1 numato veiksmų planą, supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

14.2. informuoja apie esamą situaciją mokyklos vadovą, Jonavos savivaldybės administracijos Vaikų teisių apsaugos skyrių bei kitas suinteresuotas institucijas.

14.3. atlieka kitus mokyklos Tvarkos apraše numatytus veiksmus.

15. Pastebėjęs ir/ar įtaręs smurtą prieš administracijos atstovą, mokytoją, švietimo pagalbos specialistą ar kitą darbuotoją asmuo turi nedelsiant informuoti mokyklos vadovą, kuris imasi Tvarkos apraše, kituose mokyklos dokumentuose ar įstatymuose numatytų veiksmų.

16. Administracijos atstovui, mokytojui, švietimo pagalbos specialistui, kitam mokyklos darbuotojui ar tėvui (rūpintojui, globėjui) smurtaujant prieš mokinį asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs smurtą turi nedelsiant informuoti mokyklos vadovą (jo nesant vadovo pavaduotoją), kuris imasi Tvarkos apraše, kituose mokyklos dokumentuose ar įstatymuose numatytų veiksmų.

17. Mokyklos vadovas, sužinojęs apie mokyklos darbuotojo patiriamą smurtą arba mokyklos darbuotojo smurtavimą, privalo apie įvykusį smurto faktą nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, pranešti Jonavos savivaldybės administracijos Vaikų teisių apsaugos skyriui ar/ir kitoms kompetentingoms institucijoms bei Jonavos pedagoginei psichologinei tarnybai ir rekomenduoti smurtavusiam ar smurtą patyrusiam suaugusiam asmeniui kreiptis ten psichologinės pagalbos. Mokyklos vadovas apie smurtavimo atvejį informuoja VGK.

18. Smurtavusiems ir smurtą patyrusiems mokiniams kartu su juos lydinčiais tėvais (globėjais, rūpintojais) pagal individualius poreikius mokykloje teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

19. Tais atvejais, kai mokykloje nėra švietimo pagalbos specialistų ar yra kitos priežastys, dėl kurių negali būti teikiama švietimo ar kita pagalba ar netikslinga ją teikti mokykloje, klasės vadovas ar kuratorius ir/ar administracijos atstovas nukreipia mokinį ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus) į Savivaldybės švietimo pagalbos įstaigą.

IV SKYRIUS

SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA MOKANTIS NUOTOLINIU BŪDU

20. Mokyklos darbuotojų veiksmų seka ir jų tarpusavio bendradarbiavimas, pastebėjus smurtą ir patyčias tarp mokinių virtualioje erdvėje mokant nuotoliniu būdu:

20.1. bet kuris mokyklos pedagogas, pastebėjęs, kad vaikas patyrė smurtą ir patyčias tarp mokinių virtualioje erdvėje mokant nuotoliniu būdu, iš karto reaguoja žodžiu įspėdamas ar/ir atjungdamas nuo prieigos netinkamai besielgiantį mokinį;

20.2. vėliau tą pačią dieną pasikalba su mokiniu ir/ar mokiniais, praneša tėvams (globėjams, rūpintojams), klasės auklėtojui, socialiniam pedagogui, mokyklos direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui elektroninėmis ryšio priemonėmis;

20.3. užpildo smurto ir patyčių virtualioje erdvėje mokantis nuotoliniu būdu registravimo formą (3 priedas) ir pateikia el. paštu klasės auklėtojui, socialiniam pedagogui ir mokyklos direktoriui;

20.4. mokyklos vaiko gerovės komisijos narys, koordinuojantis smurto prevencijos veiklos sritį, per dvi darbo dienas inicijuoja virtualų mokyklos vaiko gerovės komisijos posėdį dėl atvejo;

20.5. vaiko gerovės komisija aptaria vaiko, patyrusio smurtą ir patyčias virtualioje erdvėje mokantis nuotoliniu būdu ir nustato švietimo ir/ar kitos pagalbos vaikui ir/ar šeimai poreikį (psichologinės ir švietimo pagalbos vaikui mokykloje, švietimo pagalbos pedagoginėje psichologinėje tarnyboje), bendradarbiavimo su vaiko atstovais pagal įstatymą, kitomis institucijomis, užtikrinančiomis vaiko teisių apsaugą ir teikiančiomis pagalbą vaikui ir šeimai, aspektus;

21. Mokyklos darbuotojų veiksmų seka ir jų tarpusavio bendradarbiavimas, jiems patiriant smurtą ir patyčias mokykloje iš mokinio ir/ar iš mokinio tėvų (globėjų, rūpintojų):

21.1. bet kuris mokyklos pedagogas, patyręs smurtą ir patyčias iš vaiko, nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo įvykio inicijuoja pokalbį su vaiku ir užpildo pranešimo apie smurtą ir patyčias virtualioje erdvėje mokantis nuotoliniu būdu formą (3 priedas);

21.2. pedagogas, patyręs smurtą ir patyčias iš mokinio ir/ar jo tėvų (globėjų, rūpintojų), parašo mokyklos direktoriui arba jo įgaliotam asmeniui pranešimą, jį išsiunčia el. paštu mokyklos el. adresu; mokyklos raštvedys pranešimą užregistruoja;

21.3. mokyklos direktorius, gavęs pranešimą dėl smurtaujančio mokinio, nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną apie įvykį praneša smurtaujančio mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams) ir/ar rajono Socialinių paslaugų centro socialiniam darbuotojui seniūnijoje, savivaldybės administracijos vaiko teisių apsaugos skyriui, policijai ir inicijuoja virtualų vaiko gerovės komisijos posėdį;

21.4. mokyklos darbuotojas, patyręs smurtą iš mokinio tėvo (globėjo, rūpintojo), nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, raštu praneša policijos komisariatui;

21.5. smurtavęs nepilnametis asmuo, kartu su jį lydinčiais tėvais (globėjais, rūpintojais) privalo neatlygintinai nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo pranešimo apie smurto faktą momento gauti psichologinę pagalbą mokykloje arba tėvų (globėjų, rūpintojų) pasirinktoje pagalbos teikimo tarnyboje. Psichologinės pagalbos trukmę nustato psichologas, įvertinęs kiekvieno smurto epizodo aplinkybių visumą ir atsižvelgdamas į švietimo ir mokslo ministro nustatytą psichologinės pagalbos teikimo tvarką;

21.6. mokyklos pedagogams psichologinė pagalba neatlygintinai pradedama teikti nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo pranešimo apie smurto faktą momento atvykus į atitinkamą pedagoginę psichologinę tarnybą arba atvykus pas atitinkamą psichologinės pagalbos teikėją, su kuriuo savivaldybės vykdomoji institucija yra sudariusi sutartį dėl psichologinės pagalbos teikimo.

22. Dokumentų kaupimas ir atsakomybė už duomenų saugą:

22.1. už pedagogų užpildytų smurto ir patyčių virtualioje erdvėje mokantis nuotoliniu būdu registravimo formų (3 priedas) kaupimą atsakingas koordinuojantis asmuo, už duomenų saugą - socialinis pedagogas ir klasės auklėtojas;

PRANEŠIMO APIE SMURTĄ FORMA

Pranešimo data

Bendrieji duomenys:

Kas pranešė apie smurtą:	
Kam pranešė apie smurtą:	
Kur įvyko smurtas:	
Kada įvyko smurtas:	
Kokia smurto forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
☐ Žodinis smurtas ☐ Fizinis smurtas ☐ Elektroninis smurtas ☐ Kita (įrašyti)	
Ar yra žinoma, kad tai ne pirmas kartas?	

Duomenys apie smurto dalyvius:

Patyrusiojo smurtą v., pavardė, klasė:	
Smurtavusiojo v., pavardė, klasė:	
Stebėjusiųjų smurtą v., pavardė, klasė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Mokyklos pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje smurto situacijoje:

--

Veiksmų po įvykio, planas su:

Asmeniu patyrusiu smurtą:	
Smurtavusiu asmeniu:	
Stebėtojais:	
Smurto dalyvių tėvais:	
Kitais mokyklos darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	

Jonavos „Lietavos“ pagrindinė mokykla

SMURTO REGISTRACIJOS ŽURNALAS

Pranešimo data				
Pranešėjo v. pavardė				
Smurtavimo data				
Smurtavimo vieta				
Smurto forma				
Smurtautojo/-ų pavardė				
Patyrusiojo smurtą pavardė				

Jonavos „Lietavos“ pagrindinė mokykla

**SMURTO IR PATYČIŲ VIRTUALIOJE ERDVĖJE MOKANTIS NUOTOLINIŲ BŪDU
REGISTRACIJOS ŽURNALAS**

Pranešimo data				
Pranešėjo v. pavardė				
Smurtavimo data				
Smurtavimo vieta				
Smurto forma				
Smurtautojo/-ų pavardė				
Patyrusiojo smurtą pavardė				
